FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 116 — CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, JUNE 14, 1967 — STEV. LXV — VOL. LXV

Valentine Pavlic 1-8-8
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

Ameriške podpore Srednjemu vzhodu, toda kam in kako?

Trenutno je najvažnejša briga redna oskrba arabskih beguncev s po vojni prizadetega ozemlja.

WASHINGTON, D.C. — Naša administracija je začela premišljevati, kako naj Srednjemu vzhodu pomaga premagati gospodarske posledice zadnje arabsko- izraelske vojne. To je pa težaven posel. Predvsem ne more dati še nihče pregleda, koliko znaša dejanska škoda in kje je pomoč najbolj potrebna.

Vsi mislijo, da je treba najpreje poskrbeti, da arabski begunci ne bodo lačni. To je prav, toda nihče ne ve, kje se trenutno nahaja večina med njimi. Jih je namreč veliko zbežalo pred izraelskimi četami, le malo se jih je vrnilo tja, kjer so živeli pred vojno. Kar jih je prišlo pod izraelsko okupacijo, tam bo izraelska administracija hitro ugotovila, koga je treba rediti. Takih podatkov pa ne bo mogoče dobiti od Egipta, Sirije in Jordana, tam se bo treba zanesti na ocene.

Izraelci so si že ustvarili približno sliko o gospodarskih posledicah vojne. Cenijo škodo na $160 milijonov. Polovico bodo pokrili z višjimi davki, za drugo polovico bodo razpisali posebno državno posojilo. V gornje številke pa ni vključena vsota, ki je potrebna za podpiranje beguncev.

Pri ameriškem podpiranju, ki se bo vršilo v okviru akcije "hrana za mir", bo pa nastopila še nova težava: nekaj držav, ki bi rade bile vključene v ameriško podporno akcijo, je pretrgalo diplomatske stike z nami. To jim bo škodovalo pri njihovih prošnjah za ameriške podpore.

To pa niso nepremagljive težave. Nevarnost tiči nekje drugje. Javne uprave niso bile v arabskih državah nikoli na zavidni višini, sedaj so pa podobne kaosu vsaj v Egiptu, Jordanu in Siriji. Kdo naj pri takih razmerah jamči, da bo ameriška hrana res prišla hitro v prave roke? To je trenutno glavna skrb naše organizacije, ki bo izvajala podpiranje na Srednjem vzhodu.

Indija med prvimi, ki čutijo zaporo Sueza

NEW DELHI, Ind. — Predsednica vlade Indira Gandi se je v sporu med Izraelom in Arabci postavila odločno na stran Arabcev. Odobrila je celo zaporo Akabskega zaliva in se pridružila arabskim napadom na Združene države. Pri tem je Indija prva, ki čuti zaporo sueškega prekopa.

Skozi ta prekop je prihajala v Indijo ameriška pšenica, da prepreči pravo lakoto, ki grozi Indiji zaradi suše, ki je dve leti zapored prizadela nekatere dele Indije. Ker so zaloge živil v Indiji sorazmerno pičle, je zaprtje sueškega prekopa postalo za Indijo huda težava.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma sončno, vroče in soparno. Najvišja temperatura okoli 89.

Novi grobovi

Mary Ivancic

Včeraj je umrla v Euclid Glenville bolnici, kjer je bila 11 dni, 83 let stara Mary Ivancic s 15416 Saranac Rd., roj. Pirc v Grahovem, od koder je prišla v ZDA l. 1898, vdova po l. 1960 umrlem možu Franku, sestra Anthony Pirc, pok. Johna in pok. Paula, teta Dorothy Riebe, Williama, Franka in Harolda Pierce, Helen Sansbury. Wilme DeBenedictis in pok. Roberta Pierce. S pokojnim možem Frankom sta dolgo let vodila grocerijsko trgovino na oglu E. 155 St. in Saranac Rd. in sta bila splošno znana v Collinwoodski naselbini po svoji darežljivosti za kulturne namene. Pokojna je bila med največjimi darovalci v župniji Marije Vnebovzete za katoliške šole v kampanji preteklo leto. Bila je članica Podr. št. 10 SŽZ, Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete, Društva Marija Vnebovzeta št. 103 ABZ. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v petek ob 8.15 zjutraj, v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na pokopališče sv. Pavla.

Louis Roytz

Nenadno je umrl v ponedeljek 74 let stari Louis Roytz z 22481 Chardon Rd., mož Mary, roj. Troha, oče Mary Lazar, trikrat stari oče, brat Mrs. John Asseg. Pogreb bo iz Brickmannovega pogreb. zavoda na 21900 Euclid Avenue v petek s sv. mašo v cerkvi sv. Pavla ob devetih, nato na pokopališče All Souls.

Naši golobje prišli v hudo zagato

WASHINGTON, D.C. — Politični opazovalci so imeli pretekli teden posebne vrste zabavo. Opazovali so, kako se zvijajo naši navadno zelo glasni golobje. Saj so z vso gorečnostjo svojega prepričanja rohneli proti vojskovanju v Vietnamu. Sedaj jim je pa usoda nastavila past. Mnogi med njimi so namreč simpatizirali in še simpatizirajo z Izraelom.

Naravno so se prijatelji izraelske republike obrnili nanje, naj podpro izraelsko politiko. Tega bi pa načelno ne smeli storiti, ako so proti vsake vrste vojskovanju. Nekaj jih je ostalo doslednih svojemu prepričanju in so obsodili tudi Izrael in Arabce, drugi so pa podlegli skušnjavi in se odločili za Izrael, za kar so jih pa odlični in dosledni golobje pošteno okregali.

Zunanji ministri NATO preudarjajo položaj

Zunanji ministri držav NATO so se zbrali včeraj na svoj redni polletni posvet.

LUXEMBOURG, Lux. — Položaj na Srednjem vzhodu, ki ga je ustvarila arabsko-izraelska vojna pretekli teden, je postal nekako središče razpravljanja zunanjih ministrov NATO, ki so prišli sem na svoje redno polletno posvetovanje. NATO sega s svojim južnim krilom neposredno na sam Srednji vzhod, saj je Turčija njegov del.

Zunanji ministri treh velikih zahodnih sil, Amerike, Anglije in Francije, imajo priložnost primerjati informacije, stališča in načrte svojih vlad za Srednji vzhod. Francija utegne biti Ameriki in Angliji koristna zlasti zato, ker je v arabskih očeh edina ostala nevtralna in zato še vedno vzdržuje z vsemi arabskimi državami redne diplomatske odnose. Arabci so si jo menda že izbrali za svojo posredovalko pri razgovorih z Združenimi državami in Veliko Britanijo.

Francija je predlagala v samem začetku krize konferenco velikih štirih, ki naj bi skušala najti rešitev za spor. Washington in London sta na to pristala, Moskva pa ga je zavrnila.

Razpravljali bodo tudi o obrambnem položaju Evrope, o združitvi Nemčije, o pogodbi o prepovedi širjenja atomskega orožja in o britanskem vstopu v Skupni trg, pa naj so vsa ta vprašanja da dnevnem redu ali ne.

Demonstracije proti Britaniji v Kini se polegle

PEIPING, Kit. — Demonstracije proti Veliki Britaniji v zvezi z nemiri in stavkami v Hong Kongu so se polegle. Pretekli teden so imele izreden obseg, ko so Kitajci demonstrirali proti Veliki Britaniji tudi zaradi vojne na Srednjem vzhodu. Tri dni je demonstriralo proti Veliki Britaniji v Peipingu okoli milijon ljudi. Razbili so vsa okna na poslaništvu in zažgali en njegov avtomobil.

V soboto so postavili demonstrantje pred vrata britskega poslaništva mizo z ilovnatima kipoma zadavljenih predsednika ZDA Johnsona in predsednika britske vlade Wilsona ter kipom dirjajočega psa, ki naj bi predstavljal Izrael.

Vedno več ruskih ladij plove v Severni Vietnam

WASHINGTON, D.C. — Iz poročil ameriške obveščevalne službe je razvidno, da plove iz meseca v mesec več ruskih ladij v pristanišča Severnega Vietnama, med tem ko se teh ladje iz svobodnega sveta bolj in bolj izogibajo. Po podatkih objavljenih koncem preteklega tedna je priplulo od junija 1965 267 ruskih ladij v pristanišča Severnega Vietnama. Sedaj jih priplove povprečno po 18 na mesec.

Ladje pod zastavo rdeče Kitajske so postale redkejši gostje v severnovietnamskih pristaniščih. Sedaj jih priplove povprečno 10 na mesec, v zadnjih dveh letih jih je skupno priplulo tja 258.

Iz komunističnih držav vzhodne Evrope priplove mesečno 2 do 5 ladij. Od srede leta 1965 jih je priplulo skupno od tam 94.

Leta 1965 je plulo v Severni Vietnam največ ladij iz svobodnega sveta, to število se je znižalo sedaj na 3 do 9 na mesec.

Iz Združenih držav teče privatna pomoč v Izrael

NEW YORK, N.Y. — United Jewish Appeal je tu že prvi dan nabral 20 milijonov dolarjev nujne pomoči Izraelu, ko je bil ta zapleten v vojno z Arabci. V Chicagu so nabrali naglo 3.5 milijona, v Clevelandu 3.2 milijona, v Philadelphiji 3 milijone, v Bostonu 2.5 milijona, v več mestih so nabrali po nad en milijon. Nabirka se nadaljuje in njeni vodniki bi radi zbrali 200 milijonov. Podobna kampanja za darove je v teku tudi v Kanadi in drugih državah svobodnega sveta.

Izrael je med tem povečal dohodninski davek za 10%, da bi kril vsaj del vojnih stroškov. Vlada pravi, da bo po tej poti dobila letno dodatnih 80 milijonov dolarjev.

V šestih dneh vojne je imel Izrael skupno 679 mrtvih in 2,563 ranjenih. V primeru z uspehi, ki so jih izraelske vojne sile dosegle, so izgube sorazmerno majhne, toda v sorazmerju s številom prebivalstva Izraela je izguba huda.

Če se zgodi nesreča, vam ne more nihče pomagati, če se niste držali prometnih predpisov.

PREDSEDNIK JOHNSON JE IMENOVAL PRVEGA ČRNCA V VRHOVNO SODIŠČE ZDA

Včeraj dopoldne je na tiskovni konferenci objavil predsednik L. B. Johnson, da je imenoval generalnega solicitorja ZDA Thurgooda Marshalla za sodnika v Vrhovnem sodišču ZDA. Imenovanje mora potrditi Senat.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik ZDA L. B. Johnson je včeraj malo pred poldne nepričakovano sklical tiskovno konferenco in na njej objavil, da je imenoval za novega člana Vrhovnega zveznega sodišča na mesto odstopivšega Toma C. Clarka glavnega solicitorja Thurgooda Marshalla kot prvega črnca v zgodovini dežele in njenega Vrhovnega sodišča. Johnson je dejal, da je "prepričan, da si je Marshall že zaslužil svoje mesto v zgodovini", da pa misli, da si bo to s svojim delom na sodišču še zelo dopolnil. Črnski vodniki so nad imenovanjem T. Marshalla vsi navdušeni, vprašanje pa je, kaj bo k temu rekel Senat.

Marshall je znan po vsej deželi, ker je kot odvetnik NAACP dosegel pred Vrhovnim sodiščem leta 1954 odločitev tega za desegregacijo javnih šol. Ko ga je leta 1961 imenoval pokojni predsednik J. F. Kennedy za sodnika zveznega prizivnega sodišča v New Yorku, je Senat njegovo potrditev zavlačeval preko eno leto. Nobenih takih težav ni delal predsedniku L. B. Johnsonu, ko je Marshalla imenoval za generalnega solicitorja julija 1965. To je tretje glavno mesto v pravosodnem tajništvu ZDA.

T. Marshall je imenovan na mesto T. C. Clarka, ki je stopil v pokoj, ker je njegov sin postal pred par meseci pravosodni tajnik zvezne vlade. Clarkova poslovna doba je potekla pretekli ponedeljek, ko je Vrhovno sodišče zaključilo sedanjo poslovno dobo in odšlo do oktobra na počitnice.

Časnikarjem je T. Marshall dejal, da po naročilu Bele hiše ne bo nič govoril o svojem imenovanju, vendar pa je pripomnil, da pričakuje, da bo Senat njegovo potrditev dolgo zavlačeval.

Oklopnica New Jersey obnovljena za Vietnam

PHILADELPHIA, Pa. — Oklopnico New Jersey so preteklo nedeljo spravili iz njenega počivališča v mornariških ladjedelnicah tu in jo pritrdili k bližnjemu pomolu. Pregledali jo bodo v vseh podrobnostih in odločili po nalogu obrambnega tajništva njeno morebitno uporabo za obstreljevanje sovražnih ciljev ob obalah Vietnama.

Njeni 16-palčni topovi so sposobni zadevati cilje tudi daleč od obale.

Zadnje vesti

CINCINNATI, O. — Sinoči je prišlo v črnskem predelu mesta do novih izgredov, hujših kot v ponedeljek. Policija je morala poklicati na pomoč Narodno gardo. Guverner je poslal v mesto okoli 900 gardistov, vsaj toliko pa jih držal v rezervi za potrebo. Drhal je divjala, streljala na policijo, zažigala in plenila. Prijetih je bilo okoli sto ljudi, med njimi cela tolpa fantinov, ki so plenili. Narodni gardi in policiji se je šele v zgodnjih jutranjih urah posrečilo izgrede omejiti.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Sovjetska zveza je včeraj predložila Varnostnemu svetu resolucijo z zahtevo, da Izrael umakne svoje oborožene sile z ozemlja, ki so ga zasedle tekom vojne v preteklem tednu. Združene države so predložile resolucijo, ki predlaga le sklicanje konference za ureditev Srednjega vzhoda. Glasovanje o obeh resolucijah bo danes in napovedujejo, da ruska ne bo dobila večine. Rusija je za tak slučaj že napovedala sklicanje izrednega zasedanja glavne skupščine ZN. Na njo bo prišel branit rusko stališče verjetno sam predsednik vlade Kosygin.

HONG KONG. — Poročila iz Peipinga trdijo, da je rdeča garda začela napadati sedaj tudi predsednika vlade Ču-En-laja kot pristaša kapitalizma in revizionizma.

Letalski promet z Bližnjim vzhodom se obnavlja

BEIRUT, Lib. — Pretekli teden so bila vsa arabska letališča, pa tudi izraelska, odrezana od vsakega mednarodnega letalskega prometa. Danes so pa izraelska letališča večinoma že obnovila promet, manjkajo le ameriška letala. Naše letalske družbe še niso obnovile letalskega prometa, ker naše državno tajništvo še zmeraj odsvetuje našim državljanom pristanke na Bližnjem vzhodu.

Arabska letališča imajo pa še drug zadržek: bila so bombardirana, radi česar je trpela njihova tehnična oprema, v nekaterih slučajih je bila popolnoma uničena. Zato bodo letalske zveze z arabskimi letališči v Egiptu in na arabskem polotoku dalj časa neuporabne za mednarodni promet. Zaenkrat je popolnoma v redu le letališče blizu Beiruta. Menda so v redu tudi letališča v Savdski Arabiji. Na afriških arabskih letališčih se pa promet odvija redno, vendar pa letala niso prenapolnjena.

Iz Clevelanda in okolice

Seja—

Klub slov. upokojencev za st. clairsko okrožje ima jutri, v četrtek, ob dveh popoldne svojo redno sejo v SND na St. Clair Avenue.

R. S. Locher bo kandidiral—

Mestni župan R. S. Locher je včeraj izjavil, da bo 3. oktobra letos kandidiral pri demokratskih primarnih volitvah za župana Clevelanda. "Začel sem program in ta program hočem izvesti," je dejal župan v utemeljitev svoje ponovne kandidature. Udeležbo pri teh primarnih volitvah je napovedal že tudi A. Celeste, bivši župan Lakewooda.

K molitvi—

Članice Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete so vabljene nocoj ob osmih v Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd. k molitvi za pok. Mary Ivancic.

Manj petja pri Mariji Vnebovzeti—

Cerkveni pevski zbor tekom poletja v nedeljah ne bo pel pri osmi sv. maši v cerkvi Marije Vnebovzete. Celoten zbor bo pel slovenske pesmi **pri sv. maši ob 10.30.**

Različno gledanje—

Znani črnski vodnik dr. M. L. King, ki je prišel iz Atlante reševat v naše mesto težave črncev, je izjavil, da je po njegovem na področju Hough preveč policije. Mestni odbornik Jackson, ki zastopa mestno črnsko področje Glenville, je dejal v mestnem svetu, da njegovi volivci zahtevajo še več ne manj policije in njeno odločno nastopanje proti tistim, ki povzročajo izgrede, nemire in nasilja.

Domače pecivo—

Slov. pristava prosi članice in prijateljice, da bi spekle za njeno otvoritev 18. junija kaj domačega peciva in ga ji poklonile. Vse bo hvaležno sprejeto.

Korotan ne bo imel vaj—

Pevski zbor Korotan ne bo imel vaje v soboto, kot je bilo določeno. Z rednimi vajami bo začel šele v septembru.

K molitvi—

Članstvo Društva Marije Vnebovzete št. 103 ABZ je vabljeno jutri, v četrtek, ob sedmih zvečer v Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd. k molitvi za pok. Mary Ivancic.

Članstvo Marijine legije pri Mariji Vnebovzeti je vabljeno jutri zvečer ob 7.30 v Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd. k molitvi za pok. Mary Ivancic.

Članice Podr. št. 10 SŽZ so vabljene nocoj ob osmih v Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd. k molitvi za pok. Mary Ivancic.

Nad eno četrtino na visokih šolah

WASHINGTON, D.C. — Nad 27% ameriške mladine v letih 18 do 21 starosti študira na kake vrste visokih šol.

Povprečni Amerikanec kar dobro presoja arabsko-izraelsko krizo

CLEVELAND, O. — Harrisov zavod je v začetku preteklega tedna, kakor hitro se je začel arabsko-izraelski oboroženi spopad, spraševal po deželi, kaj ljudje mislijo o vsem, kar se dogaja na Bližnjem vzhodu.

Značilno je dejstvo, da se je večina vprašanih najbolj zanimala za vprašanje, kdo je začel spopad. Kar 12 Amerikancev od 13 je prišlo do prepričanja, da so se Arabci načrtno pripravljali za vojno in jo tudi začeli. Zato sta tudi dve tretjini odločno zavrnili sum, da so bili Izraelci tisti, ki so želeli spopad in ga tudi sprožili.

Ne vali pa večina naše dežele odgovornost za vojno samo na arabsko republiko. Misli, da Arabci ne bi bili nikoli tako bojeviti, ako jih ne bi bile hujskale komunistične države, posebno Rusija. Nagib za rusko politiko pa se izraža v komunistični želji, da bi svet delal čim več težav Ameriki ravno takrat, ko se muči z vojskovanjem v Vietnamu.

Kot se vidi, misli ameriška javnost v ogromni večini tako kot svobodni svet. Komunistične države in komunistične stranke so seveda vse na arabski strani, dočim pri nas zagovarja Arabce le par odstotkov prebivalstva.

Spoštovanje vzbuja visok odstotek naše dežele, ki odobrava Johnsonovo politiko v arabsko-izraelskem sporu. Kar 77% vseh vprašanih hvali Johnsona. Seveda se odobravanje omejuje na načelno stališče. V podrobnostih so padale tudi kritike na posamezne Johnsonove politične korake v tej zadevi. Johnsonu so nekateri zamerili, da je preveč ohlapno razlagal naše pogodbene obveze do Izraela, dočim jih predsednik razlaga zelo podrobno, kadar govori na primer o Vietnamu.

Slabo se odrežejo v naši javnosti Združeni narodi. V načelu vsakdo odobrava njihove akcije, toda metoda posredovanja ZN ni zmeraj na višku. Mnogim je še ostalo v spominu, da je ravno generalni tajnik ZN Tant odpoklical zelo hitro čete ZN od izraelsko-egiptske meje in s tem samo pospešil krizo, kar se mnogim že takrat ni zdelo prav.

Skratka: splošna sodba je, da so Arabci zakrivili spopad, čeprav jim je morala pamet svetovati nasprotno, saj arabske oborožene sile niso bile za vojskovanje skoraj nič pripravljene. Čemu so torej sprožili vojno?

To bo seveda v trajno škodo arabskemu ugledu. Kdo naj pa še kaj verjame arabski politiki, kdo naj se kaj zanese na njeno besedo, kdo naj smatra arabske politike za resne ljudi? To niso vprašanja brez praktičnega pomena. Stojimo pred vrati pogajanja o premirju in bodo arabske države prisiljene po dejanskem položaju, da dajejo obvezne izjave. Stvarnost bo mednarodni diplomaciji narekovala previdnost, to se pravi: vsaka arabska izjava bo morala biti najpreje prekontrolirana po tajnih kanalih, predno ji bo kdo kaj verjel. Taka kontrola bo zvezana z zgubo časa tudi takrat, kadar bo preiskava dognala, da Arabci res mislijo, kar so rekli.

Tudi to bo velik neviden razlog, zakaj se bodo pogajanja verjetno močno zavlekla še takrat, kadar bodo Arabci sami zainteresirani na hitrem postopku.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN JOURNAL
6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
Manager and Editor: Mary Debevec
NAROČNINA:
Za Združene države:
$16.00 na leto; $8.00 za pol leta; $5.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja $5.00 na leto
SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$16.00 per year; $8.00 for 6 months; $5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Friday edition $5.00 for one year
Second Class postage paid at Cleveland, Ohio
No. 116 Wed., June 14, 1967

Johnson med kragulji in golobi

Že od lanskega leta skuša Johnson spretno plavati med kragulji in golobi. Lani so se golobje šopirili v javnosti kot vodilna idejna sila v naši politiki. Niso bili v številčni večini, toda navdajalo jih je prepričanje, da bodo njihove ideje o vojskovanju v Vietnamu počasi prevladale v naši javnosti. Ko so simpatije do njih rastle v deželi, so se pa prevzeli: zahtevali so od Johnsonove administracije več, kot je dežela mislila, da je prav. Poleg tega so svoje stališče, pa tudi svoje zahteve oblekli v skrajnosti, ki jih Amerika že po tradiciji ne mara. S požiganjem narodne zastave in sličnimi ekscesi so si samo nakopali antipatije, kar se je kmalu pokazalo. Imeli so pa smolo, da so to prepozno opazili. Ko so opazili, je bil že 70% dežele proti njim.

Johnson je zopet pokazal, da spada med najspretnejše politike v deželi. Pustil je svoje kritike, da so prenapeli svoje stališče in svoje zahteve in tako zgubili vpliv na večji del naše politične javnosti. Molčal je proti svoji navadi in žel uspehe svoje nove taktike.

To se najbolj vidi na prognozi predsedniških in kongresnih volitev v l. 1968, posebno kar se tiče senata. Tam se bo moralo boriti za zaupanje 23 demokratskih senatorjev, med njimi jih je osem, ki so javno namigovali, da se nočejo vezati na predsednikovo kandidaturo, ampak kandidirati na svoj lasten račun. To stališče je bilo še zelo sodobno pred 3-4 meseci, danes ni več. Vseh osem demokratskih senatorjev, ki morajo iti na volitve in so proti Johnsonovi politiki, je že danes v težavah in ne more zanesljivo računati na zmago. Edino senator Fulbright dela izjemo. Menda se mu ni treba bati, da bi ga pri primarnih volitvah pregazil kandidat, recimo, kova bivšega guvernerja Faubusa.

Podoben je položaj tudi med demokratskimi kongresniki, le da se ne da številčno tako ilustrirati kot pri demokratskih senatorjih.

Na zunaj vidimo nazadovanje vpliva kongresnih golobov v njihovi tožbi, da je politična javnost začela "bojkotirati" njihove ideje, za kar naj bo po njihovem odgovorna Johnsonova administracija. Dokazati pa tega do danes še niso mogli.

Dovoljen je torej zaključek, da dežela sicer ne mara vojne v Vietnamu, da je pa proti temu, da bi v njej kapitulirala. To stališče je Johnson spretno izrazil za pripravo na novo taktiko v vojskovanju. Ni še čisto jasna, pa se njeni obrisi že odkrivajo. Bistvo nove taktike je v sledečem:

Najbolj sporna točka v vojskovanju je bombardiranje Severnega Vietnama. Tu ima kritika v marsičem prav. Bombardiranje ni na nobenem polju dalo vidnega uspeha, volja med vietnamskimi komunisti ni zlomljena, Severni Vietnam vsaj vegetira vkljub bombardiranju, redne severnovietnamske čete še zmeraj prihajajo na jug in z njimi vred tudi orožje, municija, hrana in zdravila. Kaj torej storiti? Odgovor skuša vpoštevati sledeča dejstva:

Prva naloga bombardiranja mora biti uničevanje nasprotnikovega orožja. To se da doseči z bombardiranjem vojnih tovarn, z bombardiranjem prevozne mreže in z bombardiranjem zalog na frontah. Sedaj izvajajo naši vojaški poveljniki vse tri vrste bombardiranja. Na kritiko sta naleteli le prvi dve vrsti, tretja, (bombardiranje zalog na frontah) ni kritizirana. Ali ne bi kazalo, počasi opustiti prvi dve vrsti bombardiranja in se omejiti na tretjo?

Javnost že ve za ta načrt, pa se še ne briga zanj, vedo pa zanj generali v Pentagonu in se pripravljajo na odpor. Kot navadno, bodo poklicali na pomoč svoje stare zaveznike, vojno industrijo in politične kragulje na Kapitolu. Med tem so pa nekateri časopisi že poročali, da je pripravljen načrt, kako se bo bombardiranje polagoma odmikalo od Hanoia in luke Haifonga.

Če se je Johnson odločil za to taktiko, mora računati, da ga golobje ne bodo preveč hvalili, zato pa kragulji odkrito in prikrito napadali. To bomo kmalu opazili v Kongresu, ako ta teorija kaj drži. Zakaj se je Johnson odločil za to taktiko? Ve, da dežela odobrava na splošno njegovo politiko v Vietnamu in da bo z razumevanjem obravnavala nov način bombardiranja. V zunanjem svetu bo pa taka taktika mogla roditi edino le uspeh. Imela bo eno napako: zapeljala bo vietnamske komuniste, da si bodo domišljali, da so oni prisilili Johnsona na spremembo taktike, kar je pa pri najbolj ohlapni razlagi le deloma res. To bi bila usodna napaka vietnamskih komunistov, ki se da tolmačiti le tako, da se premalo potrudijo, da bi razumeli miselnost ameriškega naroda.

O vsem tem pa naša politika govori trenutno le malo. Gleda le na arabske dogodke. Tam je zopet Johnson pokazal svojo spretnost: že naprej je odbil vsako misel, da bi v sporu med Izraelom in Arabci zopet Amerika hodila po kostanj v ogenj za ves svet. Bo krepko sodelovala pri iskanju stez in stezic do mira, toda v oborožene akcije na svoj račun se pa ne bo spuščala. S tem je Johnson že naprej pridobil večino dežele na svojo stran. Kragulji sicer ne bodo čisto zadovoljni, toda golobom bo vzeta prilika, da zopet lahko žigosajo Johnsonovo "bojevitost".

Vsa naša zunanja politika je torej zaplavala v novo smer, ki se še ne vidi čisto jasno. Glavno pa je: smer je nova in upajmo, nekoliko srečnejša od dosedanje. Njeni obrisi so še megleni, pa se bodo zjasnili, ako jih slabo politično vreme zopet zamegli.

Ima pa nova smer tudi svojo slabo plat: problem pacifikacije v Vietnamu še ni našel svojega odgovora. Tudi sedanji novi voditelji te akcije niso zadovoljni ne s stanjem pacifikacije ne z doseženimi uspehi. Upajmo, da bo tudi na tem polju čas pomagal iz zadrege.

BESEDA IZ NARODA

Gospod France Mihelčič, župnik na Ely - zlatomašnik

BEROUN, Minn. — Na Ely v severni Minnesoti bodo obhajali v nedeljo zlato mašo dolgoletnega, znanega župnika gospoda Mihelčiča. Res se spodobi, da se ga ob tej priliki z nekaj vrstami spomnimo.

Gospod župnik France Mihelčič se je rodil 25. oktobra 1892 v fari Stari trg pri Ložu. Odšel je v Ljubljano v šolo, kjer je na poljanski gimnaziji dovršil nižjo šolo. Tedaj je odšel za svojimi starejšimi brati in sestrami v Ameriko. Naselil se je pri svojem bratu v Clevelandu. Pri jezuitih je dovršil srednjo šolo in college, potem pa se je odločil, da postane duhovnik Gospodov in da bo delal v Njegovem vinogradu v Minnesoti, kamor ga je vleklo dejstvo, da je bilo v Minnesoti ne le mnogo slovenskih naseljencev, ampak tudi dosti duhovnikov, med njimi profesorjev v šentpavelskem semenišču. Tu je dovršil bogoslovne študije leta 1917 in nadškof Ireland ga je posvetil v mašnika 12. junija. V nedeljo, 17. junija, je bila pri Sv. Vidu v Clevelandu slovesnost nove maše: morda se bo še ta ali oni izmed ameriških rojakov, znancev in prijateljev gospoda župnika, spomnil na to slavje.

Posvečen za službo v škofiji Duluth je preživel 6 mesecev v stolnem župnišču pri Cerkvi Srca Jezusovega, pa se naselil kot pomočnik znanega misijonarja Jožefa Buha na Ely dne 9. novembra 1917: kmalu bo torej 50-letnica njegovega življenja in delovanja na Ely!

Fara sv. Antona na Ely je bila ustanovljena kmalu potem, ko so se začeli tam naseljevati ljudje, povečini katoličani in med njimi največ Slovencev. Prva lesena cerkev je bila zgrajena l. 1900. To leto se je kot župnik preselil na Ely znani indijanski misijonar in do tedaj župnik na Toweru Jožef Buh. Ostal je tu sam za župnika do leta 1917, ko je že bil v 84. letu in v 60. letu, odkar je postal duhovnik. Ko je leta 1918 postal generalni vikar duluthske škofije, je ostal dejansko gospod Mihelčič sam za delo, pa tudi odgovornost za veliko župnijo na Ely je padla nanj.

Faro je bilo treba urediti po načelih in vidikih, ki so veljali za dušno pastirstvo v Ameriki v tedanji dobi. Vršila se je redna služba božja, slovenski jezik je imel svojo veljavo v pridigah, spovedovanju in lepem zborovskem petju. Poskrbljeno je bilo, da so se zakramenti redno delili in za pouk mladine. Kasneje so se na Ely naselile sestre benediktinke, ki skrbe za versko izobrazbo mladine tudi sedaj. In leta so tekla kar hitro. L. 1942 so se farani spominjali srebrne maše svojega župnika. Zbrali so mu dar in ga kot patriotje poklonili v vojni obveznici (war bond).

Po vojni je bilo treba misliti in pripravljati za novo cerkev. Leta 1955 so priredili nabirko za zidavo cerkve. Farani so obljubili skoraj dvakrat toliko, kakor je bilo v načrtu in v določeni dobi tudi skoraj 90% plačali. Kar je ostalo dolga na novi cerkvi, je bil do leta 1965, dve leti pred terminom, tudi izplačan: ni veliko župnij v Ameriki, ki bi kaj takega zmogle. Nova cerkev sv. Antona slovi daleč naokrog in je bila blagoslovljena pred 10 leti prav ta mesec.

Rad bi povzel in rekel eno ali dve besedi o pomenu duhovniškega dela gospoda župnika Mihelčiča na Ely: 50 let je kar dolga doba; dosti se je zgodilo, dosti spremenilo v zadnjih 50 letih! Spremembe vidimo v posameznikih in v družbi, mnogo sprememb tudi v življenju Cerkve, posebno v zadnjih 10 letih. In vendar vemo in verujemo: "Kristus včeraj in danes, isti na veke!" On si izbira namestnike v škofih in ti imajo svoje pomočnike v duhovnikih. Kristusovo delo opravljajo in z njim križ nosijo za svoje in vernikov zveličanje. Dosti je bilo dela in skrbi za župnika na veliki fari, kakršna je Ely; dosti tudi trpljenja in nasprotovanja, vendar tudi sodelovanja in pomoči od Boga in ljudi. 18. junija bo gospod župnik Mihelčič ob navzočnosti duluthskega škofa opravil svojo zlato mašo. Zahvaljeval se bo Bogu z besedami hvalnice, ki jo skozi 50 let ponavlja v duhovniških molitvah: "Tebe Boga hvalimo, tebe Gospoda poveličujemo" in bo dokončal z besedami iste hvalnice: "Vate Gospod, zaupam; ne bom osramočen nikoli!" Z njim pa bomo Boga hvalili in molili vsi: farani in znanci in prijatelji želeč mu od Boga vsega dobrega: prijeten večer življenja in bogato plačilo ob sodbi!

J. V.

—o—

Slovenska pristava nas vabi

CLEVELAND, O. — Šolske počitnice so se pričele in z njimi čas za izlete, taborjenja in kopanje. Mnogi bodo potovali daleč, da si poiščejo kraj oddiha, mi pa bomo šli kar na Slovensko pristavo, ki je prav blizu in nudi vsakemu prijeten kotiček. V družbi znancev in prijateljev bomo preživeli lepe urice v gozdu pod smrekami, ali pa se bomo hladili doli pri bazenu.

Ob nedeljah bodo na Pristavi razne prireditve: športne tekme in pikniki. Ob zvokih polk bo vsakemu srce poskočilo, pa tudi noge. V slovenski družbi nam bo čas kmalu minil in tudi slovensko bomo govorili, čeravno nam mladim angleščina bolj gladko teče. Ker bo v nedeljo, 18. junija, otvoritev Slovenske pristave, se nam obeta prav lepo nedeljsko popoldne!

Na svidenje!

Maria Berlec,
Villa Angela Academy

—o—

Posamezni paviljoni na razstavi v Montrealu

Svetovna razstava "Expo 67" v Montrealu hoče na najpopolnejši način pokazati svetu sadove skupnega znanstvenega in umetniškega delovanja. Viharni tehnološki napredek zadnjih let je dobesedno preobrazil obličje zemlje. Prisilil je človeštvo do medsebojne odvisnosti, kakršne še ni bilo med prebivalci zemlje in tudi ne med prebivalci ene in iste narodnosti. Svetu naj bi bili pokazani sadovi mednarodnega bratskega sodelovanja.

Prva skupina paviljonov se imenuje *Človek izprašuje vesolje.* Obsega več znanstvenih panog. Med temi je prva z naslovom: Človek in polarni kraji. Tu vidimo rezultate večletnih študijskih raziskovanj številnih držav: ZDA, Sovjetske zveze, Francije, Italije in drugih. Najvažnejša bi bila: Izkoriščanje polarnih krajev in Antarktike lahko prepreči lakoto, ki po mnenju izvedencev preti človeštvu po letu 1970.

Drugi paviljon nosi naslov *Človek in morje.* Tu se odkriva neizmerno bogastvo morja. S pomočjo nasipov bi moglo nuditi plimovanje gonilno moč krajem, ki nimajo vode. Potom jedrske energije bi odvzeli morski vodi sol in bi dobili velikanske množine vode za namakanje puščav. S tem bi se odprla pot k naselitvi in uspevanju novih rodov. Cousteau, najslavnejši raziskovalec morskega dna, je pripravil iz plastike velikanski preizkusni bazen, v katerem se vidi izkoriščanje podmorskih bogastev: diamantne rudnike, kakor jih vidimo ob južnoafriški obali, petrolejske vrelce in podobno.

Sledi nato paviljon: *Človek in življenje.* V njem je dosežen višek bioloških, kemijskih in fizioloških raziskovanj zadnjih let. Prikazuje nam prvotno celico milijonkrat povečano, ali bolje rečeno: obiskovalec stopi vanjo in prisostvuje njenemu razvoju in delovanju. Kakor v fantastičnem drobnogledu vidi njen izolirani prehod v živčna vlakna vtisov in ukazov. Najbolj komplicirani mehanizmi anatomije in fiziologije bodo obiskovalcem na ogled. Naslednji paviljon se imenuje *Človek — zemlja — vesolje.* Obiskovalec stopi v središče zemlje, v njeno žareče-tekoče jedro in vidi izbruh ognjenika, nastanek potresa ter končno nedogledne nebuloze (kakor je Rimska cesta) v toliki bližini, da bi se lahko dotaknil sonc, iz katerih so sestavljene. Izkušnje ameriških in sovjetskih znanstvenikov, katerih vladi sta dali zgraditi ta paviljon, bodo v hipu predočile uspehe zadnjih raziskovanj.

Sledijo še najdrznejše pridobitve znanosti in napredka, ki ga prikazujejo v skupinah razne države. Paviljon *Človek in njegovo delovanje* kaže, kako je človek zagospodoval naravnim silam in izkoristil vetrove, pline, vodo, jedrsko silo in sončno moč ter si jih podvrgel. Tu je tovarna, ki jo vodi en sam delavec. Pritisne gumb in predmet pride na drugi strani dovršen na dan. Tam so elektronski možgani, ki dajo na vprašanja točen odgovor.

Paviljon *Človek in mesto* predstavlja najmodernejšo rešitev stanovanjskega vprašanja in urbanistike. Končno, ne paviljon, temveč krasen vrt z napisom: *Človek, poljedelstvo in prehrana* kaže, do kam se je povzpelo poljedelstvo ter industrija za prehrano.

Če so nam paviljoni, ki smo jih do tu opisali, pokazali moč, ki jo ima tehnika, kadar se države združijo k skupnemu sodelovanju, nam paviljon za umetnost priča, da je tudi k njenemu razvoju skozi vso človeško zgodovino pripomogla tiha medsebojna povezava in sodelovanje. To dvoje je bila tista neopažena vzmet, ki je pomagala človeku, da je na najbolj dovršen način izrazil to, kar je bilo v njem najbolj plemenitega. Ta paviljon obsega tri dvorane: slikarstvo, kiparstvo in rokopise. Dve leti je mednarodni odbor zbiral iz najznamenitejših muzejev na svetu in iz najbolj slovečih privatnih zbirk umotvore, ki jih razkazuje ta paviljon.

V programu razstave so predvideni tudi simfonični koncerti, folklorni plesi, operna glasba in dnevi za poezijo, katerim bo predsedoval pesnik Sengor, predsednik črnske republike Senegal v Zahodni Afriki.

Na ta način namerava torej Kanada v znamenju bratskega sodelovanja obhajati stoletnico svojega državnega obstoja. Brez dvoma je ta način veliko bolj primeren za človeštvo kot npr. vojaške parade s smrtonosnim orožjem, ki jih Sovjetska zveza prireja vsako leto na dan svoje oktobrske revolucije.

K. G.

VESTI IZ SLOVENIJE

Prof. Franc Glinšek, stol. kanonik ljubljanski umrl

V torek, 6. jun. 1967, je umrl v Ljubljani v 65. letu starosti in v 42. letu duhovniške službe profesor Franc Glinšek, arhidiakon mesta Ljubljana, stolni kanonik, župnik-vikar itd. V četrtek, 8. jun., ob 8. uri zj, je bilo njegovo truplo preneseno iz stolnega župnišča v stolnico, kjer je nato opravil zanj nadškof dr. Jožef Pogačnik pontifikalni rekviem, nakar so prenesli krsto z njegovimi zemeljskimi ostanki v mrliško vežico sv. Nikolaja na Žale pri Sv. Križu, odkoder je bil še isti dan popoldne ob 3.15 pogreb, ki se ga je udeležilo ogromno število ljubljanskh vernikov, kakor tudi duhovnih sobratov. Pogrebne obrede je opravil nadškof, ki mu je v zadnje slovo tudi spregovoril.

Rajnki profesor, stolni kanonik, župnik-vikar itd., je bil rojen 12. februarja 1903 pri Sv. Križu ob Krki na Dolenjskem. Gimnazijo je opravil na kl. škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano. V mašnika je bil posvečen 29. jun. 1925. Njegovo prvo službeno mesto je bilo v ljubljanskem Marijanišču (prefekt), odkoder pa ga je že po enem letu poslal ljubljanski škof na univerzo v Pariz, da se tam pripravi za profesorja francoskega jezika in književnosti na škofijski gimnaziji. Službo na tem zavodu je nastopil l. 1936 in jo je opravljal vse do začetka druge svetovne vojske, ko je okupator ta zavod zaprl.

Profesor Glinšek je bil izredno izobražen ter dober vzgojitelj in učitelj. Premnogi njegovi nekdanji dijaki v domovini kakor tudi v emigraciji ga imajo v lepem spominu. Spadal je v drugo generacijo zavodskega profesorskega zbora. Potem ko je prenehal biti profesor, se je začel smotrno ukvarjati z novo pastoralno metodiko, kakor so jo zahtevale nove razmere v naši domovini. Leta 1952 je postal stolni kanonik, leta 1954 pa župnik-vikar stolne župnije sv. Nikolaja, kar je ostal nato vse do svoje nenadne smrti. Še na večer pred svojo smrtjo je pomagal dr. Dušanu Ruehu, župniku na Ježici, kjer so imeli tisti dan celodnevno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Naslednje jutro, ko bi moral priti maševat, ga ni bilo. Šli so pogledat v njegovo sobo, kjer so ga pa našli že mrtvega. Ponoči ga je zadela kap.

Splavarska šola

V Št. Ožbaltu ob Dravi so začeli letošnjo pomlad s posebno šolo za splavarje. Splavarjev je v Dravski dolini še okoli 150, šolo so odprli, da bi si oskrbeli o pravem času naslednike.

Šoli sta potrebni, toda denarja ni

Letošnjo pomlad so upali, da bodo začeli graditi novi šoli na Duplici in v Komendi. Vsaka bi predvidoma stala okoli 60 do 70 milijonov dinarjev. Žal ni bilo denarja in na šoli treba čakati, čeprav sta nujno potrebni.

Dela za vse ni in ga še dolgo ne bo

Tako je vsaj član zvezne vlade A. Grličkov obrazložil položaj na jugoslovanskem delovnem trgu dopisniku ljubljanskega lista "Delo". Priznal je, da so imeli glede možnosti zaposlitve preveč iluzij, mislili so, da bodo lahko zaposljevali reden naraven prirastek na delovni sili in vključili v gospodarstvo tudi odvišno silo s kmetov. To se je izkazalo za prazno upanje, zato bo odhajanje delavcev na delo v tujino še dolgo reden pojav.

Grličkov je pripomnil, da se je to godilo že tudi preje in da se to dogaja tudi v drugih deželah. Nič ni seveda omenil, da ima po komunistični jugoslovanski ustavi vsakdo pravico do zaposlitve doma in tudi se ni prav nič spomnil, kako so komunisti bili polni kritike starega reda, ki ni znal vsem preskrbeti zaposlitve doma in jih puščal, da so odhajali hlapčevat tujim kapitalistom.

—o—

USPEŠNA PRIDIGA

Prigorica je lična vas, zavarovana s hribi pred hudimi vremenskimi neprilikami. Njena polja so rodovitna in prinašajo vsako leto dovolj pridelka.

V sredi vasi se beli izmed drevja še kar prostorna župnijska cerkev iz baročne dobe; k njej seveda spada tudi lepo župnišče, iz katerega upravlja in vodi svoje ovčice že precej priletni gospod župnik, ki pa je še vedno čil in gibčen.

"Naš gospod župnik", tako ga vaščani na splošno nazivajo, je vedno prijazen in zgovoren, usoda kmetov je tudi njegova in v času stiske in sile jim ni treba računati le na njegove tolažilne besede, ampak tudi na dejansko pomoč.

Gospod župnik je vkljub visoki starosti še vedno dober pridigar, ki zna tako napeto govoriti, da ga vse zelo pozorno posluša in bi skoraj lahko slišal iglo, če bi padla na tla.

Ima pa naš gospod župnik nekaj posebnega: on je hud nasprotnik vsakršne igre na srečo, še posebno pa je proti igranju v loteriji s številkami.

Tako je nekega dne zopet zvedel, da so nekatere njegove ovce ženskega spola ob njihovem obisku v mestu stavile v loterijo. To ga je temeljito spravilo v nevoljo, zato je seveda naslednjo nedeljo zagrmel v svoji pridigi med drugim s prižnice:

"Nekaterim izmed vas je potrebno le, da sanjate o kakih številkah, kot so n. pr. tri, dvanajst, osemindvajset ali devet-in trideset — in že zapravljate svoj s trudom in znojem prisluženi denar za babjevernost in za igranje na srečo...!"

Po tej pridigi je zadovoljen sam s seboj odhajal v zakristijo, češ, danes je v tem svojim "črnim ovcam", tem nepoboljšljivim srečolovkam zopet enkrat temeljito "bral levite"!

Ko pa je odhajal iz cerkve, se mu boječe približa neka stara ženica in ga prav pobožno vpraša:

"Oh, dragi gospod župnik, jaz že bolj slabo slišim! Bodite tako dobri in mi še enkrat ponovite številke, ki ste jih v današnji pridigi omenili, češ da naj jih stavimo v prihodnji loteriji..."

Deklica z odprtimi očmi

PIERRE L'ERMITE

"Kaj bo, če Vam izpovem, da je najmanj tri leta nisem bil tu gori?"

"Pa vendar stanujete tako blizu!"

"Na tej strani, seveda... glej-te, tamle je ulica Charles-Nodier... tik pod nami..."

"Zares... tako ste blizu... morda pa preveč blizu...? Morda pa hodite rajši v svojo farno cerkev, kjer je gospod voditelj..."

"Najrajši imam gospoda voditelja. Najboljši človek je, kar jih poznam... Dober je kakor kruhek. Torej zato, da bi ga ne razžalostil... da mu morem pomagati, delam seveda tudi še marsikaj, česar bi sam zase nikoli... Igram pač malo komedije...! Toda kaj je življenje drugega nego komedija! Ni ga človeka na svetu, ki bi tako ali tako ne igral malce komedije."

Rolanda je pogledala Rogerja, ki je bil začel nekaj razodevati, a se je očividno obotavljal ne vedoč, ali naj nadaljuje, ali ne.

"Ne razumem Vas dobro..." je dejala... "Zagotavljam Vam, da meni na primer še nikoli ni prišlo na um, da bi igrala komedijo."

"Vi... to ste Vi! Jaz... sem pa jaz! Ali smem govoriti z Vami povsem odkrito? Sicer pa, zakaj ne? Če sva prišla že tako daleč... Priznavam namreč, gospodična, da nimam več mnogo vere!..."

"Vi niste več verni!..."

"Mislim, da ne več... Ne morem Vam niti prav natančno povedati, ali kaj in v kaj še verujem..."

"Kako ste nesrečni!"

"Ne... gotovo ne tako, kakor si Vi mislite... Vero izgubite včasi, tako da še sami ne vemo, kdaj..."

"Prav tako... toda k sreči ob tem človek ne umre... Nasprotno, prav dobro se privadi. Montaigne je dejal, da je dvom udobna blazina za pametno glavo... Po tem takem je moja glava posebno pametna... V naši družbi, ki jo poznate iz "Stare Rakovice", je že marsikateri izmed starejših dospel tja, kjer tem jaz, in marsikateri mlajših je na najboljši poti..."

"Torej zares igrate ves čas komedijo."

"Komedijo!... Morda sem se pravkar prehudo izrazil. Ponavljam: najbolj nam je vsem pri srcu, da ne užalostimo gospoda voditelja."

"Upam, da je v tem pogledu v Noirmoutieru drugače!..."

"Tudi ne sme biti drugače! Toda v Parizu!..."

"Ali je mogoče, da dve resnici? Ena veljavna tukaj... druga pa tam?..."

"Kaj pa je prav za prav resnica?..."

"Imate-li kak poseben in dokončen razlog zoper vero?"

"Ne, ničesar določenega nimam zoper vero... Moji dvomi so narejeni iz prahu... Zrak, ki ga vdihavam, je prepojen ž njimi... Najdem jih v novinah, ki jih čitam... V razgovorih s tovariši strašijo... V pojavu nepregledne množice inteligentnih ljudi, ki ne izpolnjujejo svojih verskih dolžnosti... V montmartreških nočnih zabaviščih... v tihem režanju mojega duha... v nelogični zmešnjavi dogodkov..."

"Dobro. Toda ves ta prah ne more zakriti groznega vprašanja vsega človeštva. Vprašanje ostane in lačno išče odgovora... Vse te iztegnjene roke... vse te cerkve imajo gotovo svoj pomen... kakor pomeni, da je pomlad prišla, kadar začno ptice graditi svoja gnezda. Kaj pravi gospod voditelj o tem duševnem stanju, ki ga gotovo sluti v Vas?"

"Ponavljam Vam: ubogi gospod voditelj nima nobenega pojma o tem... prav nobenega pojma, pravim!"

"Res mislite...?"

"O tem ni dvoma."

"Zakaj mu pa vsega tega ne poveste... čeprav bi ga morda bolelo...?"

"Že v naprej vem, kaj mi bo na to odgovoril."

"In kaj morete postaviti njegovemu odgovoru nasproti?"

"Ničesar!... Ostala bova vsak pri svojem."

Roger Maude je še vedno stopical sem ter tja. Mahoma se je ustavil ter pogledal Rolandi naravnost v obraz:

"Pa vendar. V eno samo stvar verujem in ta moja vera je neomajna!..."

"No torej...? Pa v kaj?"

"V ljubezen... in v Vas!..."

Dekle je na to bruhnilo v nabrušen smeh:

"Kolika ironija!... Vi torej verujete v slamnato bilko in zatajujete njenega božjega Stvarnika!"

Rolanda je pokazala na ogromno mesto, na vse, kar je doli v nižini trpelo, upalo in molilo:

"... In vse to naj bi bila najbolj bedasta zmotnjava?... V tem mestu živijo prečudovite duše, ki se iz dneva v dan izpopolnjujejo in dovršujejo."

"... Mar mislite, da se tako pripravljajo radi praznega niča ... radi jame na pokopališču! ... Pojdite vendar!... V tem hipu, ko se midva tu pogovarjava, jih je nešteto zatopljenih v češčenje... Nešteto jih je, ki trpijo in sprejemajo svoje trpljenje... Nešteto jih je, ki udani pričakujejo bližnjo smrt, v neomajni veri v vstajenje... In ves ta duhovni polet naj na koncu z zlomljenimi krili pade v črno jamo? Oh ne!... stokrat ... in tisočkrat ne! To vendar ni mogoče!"

Roger Maude je kar zijal pred tem dekletom z dežele, ki si upa prerekati se ž njim, izkušenim Parižanom. Nenadoma se mu zahoče pritirati stvar do viška:

"Zakaj naj bi ne bilo mogoče? ... Vse je mogoče!"

"Ne... to pač nikoli!"

"Zakaj pa ne?"

"Ker je povsodi v prirodi red. Natančno je določeno, katero sekundo... kateri tisoči del sekunde se bosta križali poti te in one zvezde... Poglejte, tam gori na levi je veliki voz... Že v naprej natančno vem, na katerem mestu neba ga najdem ob vsakem letnem času... Vem, ob kateri uri in do katere višine bo plima narasla na damski obali ... Vem, kdaj začno cveteti mimoze... Vem, kdaj si morske ptice delajo svoja gnezda... Vem, kdaj prenehajo peti... Vem, kdaj letijo veliki galebi... Povsodi, povsodi je določen red ... Ves nered pa, vsa prevara, vsa zmešnjava in vsa budalost naj bi bila ohranjena baš za moralni svet, ki ima neprimerno večjo potrebo po pravičnosti in soglasju nego fizični...? Hudobneži naj torej nikoli ne dobe zasluženega plačila?"

"... Pojdite vendar, gospod Maude... ponavljam Vam, da to ni mogoče! Tam gori je nekdo, ki nas vidi... nekdo, ki nam sledi pri vsakem koraku... ki ve za vsak las na naši glavi... nekdo, ki nas ljubi... nekdo, ki vanj verujem z vsakim svojim dihom!..."

Rolanda je dvignila roko, kakor da hoče potrditi tisto Bitje ... kakor da ga hoče svečano pozvati za pričo.

"Probojen uspeh koroške Domovinske službe"

CELOVEC, Avstr. — "Kaernten Nachrichten", glasilo avstrijske stranke svobode na Koroškem, v kateri vedrijo zlasti nacisti, je 13. maja na svojski način poročalo o prepovedi vseslovenskega romanja h Gospe Sveti.

"Komunistična centrala v Ljubljani — piše omenjeni časnik — je izrabila spomin kasneje med svetnike proglašenega misijonarja in kornega škofa Modesta, ki je v 8. stoletju pokristjanil Slovane, bivajoče v sedanji južni Koroški, da je organizirala na veliko zamišljeno romanje vernikov iz ljubljanske škofije h Gospe Sveti. Vendar je bila Gospa Sveta le pretveza, kajti dejansko je šlo za obisk knežjega prestola na Gosposvetskem polju. Koroški Heimatdienst (Domovinska služba) je takoj vložil protest pri koroški deželni vladi, kajti navzočnost 30,000 Jugoslovanov na Gosposvetskem polju bi zaradi raznih govorov gotovo povzročila nemire med domovini zvestimi Korošci. Koroška je nemška in svobodna dežela, zato je nedopustno, da bi omenjeni kraj služil namenom komunistične hujskaške propagande zoper nemško prebivalstvo. Preprečitev tega romanja k vojvodskemu prestolu zato lahko smatramo za probojen uspeh koroške Domovinske službe."

Tako torej! Romanje h Gospe Sveti je priredila komunistična centrala v Ljubljani, čeprav mora biti *nemškim nestrpnežem dobro znano, da je prav njim na ljubo zvezna skupščina v Beogradu 26. aprila, da bi romanje preprečila, 9. maj spremenila iz državnega praznika v delavni dan,* in ko vse to ni zaleglo, avtobusnim podjetjem izdala nalog, da ne smejo za 9. maj dati svojih vozil na razpolago prijavljenim romarjem, obmejnim oblastem pa naročila, da ne smejo spustiti v Avstrijo tisti dan nobenega avtobusa, ki bi hotel iti h Gospe Sveti.

"Naš tednik", glasilo krščansko-demokratičnih Slovencev na Koroškem, nato še pristavlja: "Sedež ljubljanskega nadškofa, ki je sam več let preživel v komunističnih ječah, ni nobena komunistična centrala, temveč kraj, kjer je bil škof Gregorij Rožman obsojen prav od komunistov na 18 let ječe, njegov naslednik Anton Vovk pa v Novem mestu zažgan. "Katoliški" Avstriji gre zasluga, da so bolj kot jugoslovanski komunisti preprečili spominsko romanje h Gospe Sveti, ki ga je ljubljanski nadškof skupaj s škofoma iz Maribora in Kopra priredil v proslavitev 1200-letnice pokristjanjenja Slovencev."

K. G.

V Dominikanski državi je zavladal zopet mir

Skrajneži na levi in desni, ki so povzročali nemire v preteklih mesecih, so se potuhnili.

SANTO DOMINGO, Dom. rep. — V aprilu in maju je preživljala Dominikanska republika težke politične dni. Pokale so bombe, eksplodirale so granate, streljanje z revolverji in brzostrelkami je postalo nočna "zabava". Kršilci javnega miru so se rekrutirali iz znanih središč. Najbolj agilni so bili mladi levičarji, ki so jih vodili komunisti. Vendar pa pri tem niso bili nevarni za obstoj režima.

Dominikanskih komunistov je namreč le okoli 15-25,000, pa še ti so razbiti kar na šest struj, ki se pridno prerekajo in koljejo med seboj. Kadar je pa treba kršiti red in mir, pa potegnejo skupaj. Svojo moralno oporo pa najdejo v dominikanski revolucijonarni stranki, ki jo je nekdaj vodil bivši dominikanski predsednik Bosch, sedaj pa črni politik Gomez, ki ima več ambicije kot politične pameti, zato se stranka pod njegovim vodstvom ne more uveljaviti v dominikanski javnosti.

Zagovorniki bomb, granat, revolverjev in brzostrelk se pa najdejo tudi na skrajni desnici. Se še spominjajo, kako je nekdaj vladal diktator Trujillo. Tihe podpornike pa imajo tupatam tudi v sedanji policiji, ki kar ne more pozabiti nekdanjih policijskih metod.

Povod za nemire in izgrede je dalo seveda žalostno gospodarsko stanje. Resda se že kažejo začetki prvih uspehov gospodarskih in socijalnih reform, toda revščina je še zmeraj brezmejna. Vidi se ne samo v dominikanski prestolici, ampak še prav posebno na deželi, akoravno se tam izvaja agrarna reforma in kažejo kar lepi napredki v prosveti.

V parlamentu ima vladna stranka predsednika Balaguera trdno večino, dočim nima opozicijonalna revolucijonarna stranka sreče v izbiri prave taktike. Samo kritizira in stavi premalo konkretnih predlogov vprid revnim slojem. Zato pa vladna stranka lahko sama sebi pripisuje vse uspehe na gospodarskem in socijalnem polju.

Predsedniku Balagueru ne grozi trenutno nobena revolucija, tako mislijo politični opazovalci. Ima trdno oporo v vojaških krogih in v ameriški diplomaciji, precej pa tudi v kaosu, ki vlada med opozicijskimi strankami. Močna opora je seveda tudi podpora, ki stalno priteka iz Washingtona. Vse to je pripravilo celo revolucijonarno stranko, da od časa do časa sklepa kompromise z Balaguerom, kar smatrajo za dokaz, da je Balaguerov režim trden, čeprav zmeraj ne dela takega videza.

V Argentini so imeli vladno krizo

BUENOS AIRES, Arg. — Tudi sedanjemu režimu generala Ongania niso prihranjene krize. V sedanji vladi se stalno treta nacijonalna in liberalna struja. Nacijonalna struja je bolj konservativna in bi rada videla, da se dežela čim bolj zapre sama vase. Liberalna struja pa misli, da je bolje, ako si dežela pribori svoje mesto na svetu in da je treba zato tudi kaj žrtvovati.

Obe struji sta se že večkrat spopadli. Zadnjič sta pri vprašanju, kdo naj dobi pravico, da prosi za naftne koncesije. Nacijonalna struja je hotela dati prednost domačinom, liberalna struja se je potegovala za ravnopravnost tujih interesentov. Zmagala je liberalna struja, zato so pa odstopili 4 ministri-nacijonalisti. General Ongania je bil na to pripravljen in takoj imenoval naslednike.

Moški dobijo delo

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS

TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER - HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

DOBRA PLAČA OD URE IN DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno od 8.15 dop. do 5. pop ali kličite 341-1700 za čas sestanka

An Equal Opportunity Employer

(117)

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Iščemo žensko, da bi pomagala gospodinji in stanovala v Shaker Heights domu. Mora govoriti in razumeti angleško. Pišite in navedite priporočila na: Box 134, c-o American Home Publishing Co. 6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio, 44103. (118)

Iščemo čistilko

za splošno hišno čiščenje po en dan na teden v lepem domu v Euclidu. Mora razumeti malo angleško. Prosimo kličite IV 1-6196. (116)

Female help wanted

Retail grocery or meat clerk, some experience helpful, age 21-50. Part time or full time. Apply in person. 4617 Turney Rd. —(118)

Iščemo kuharico

Slovenska gostilna pri E. 40 St. in St. Clair Ave. išče sposobno kuharico. Vsi pogoji po dogovoru. Kličite lastnika na domu: RE 2-8428 po 6. uri zvečer. —(118)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

9-sobna hiša, 2 kopalnici, polna klet, v Euclidu, vse na novo dekorirane znotraj, zunaj zidano pročelje. 19731 Tyronne Ave. 486-9129. —(118)

Hiša naprodaj

3-družinska, na 6018 Glass Ave. nasproti cerkve sv. Vida, v dobrem stanju, lep vrt. Za pojasnila kličite 391-0073. —(14,16,19 jun)

TONY KRISTAVNIK

PAINTING and DECORATING

1171 East 61st. Street

Kličite 431-0965 za brezplačen proračun

V najem

Eno 4-sobno stanovanje z vročo vodo in gorkoto za $45.00 mesečno in eno 3-sobno stanovanje z vročo vodo in gorkoto za $40.00 mesečno, na 1334 E. 55 St. Vprašajte za g. Koporc. (x)

V fari sv. Roberta

Zidana Colonial hiša naprodaj v Euclidu, severno od bulevarda, 7 sob, 1½ kopalnica, 3 spalnice, več posebnosti. Nič agentov. $25,900. Kličite 731-2824. (118)

Ugodno prodam

rabljeno pohištvo za 4 kompletne sobe, vključno pralni stroj, sesalec prahu in drugo. Frank Masel, 1387 E. 52 St. spodaj, zadaj, 391-9874. —(116)

Iščemo starejšo ženo

Iščemo starejšo ženo, katera bi živela pri nas in oskrbovala dva otroka, 12 in 14 let. Kličite IV. 1-5040 po petih popoldne. (7,9,14 jun)

• Povejte oglaševalcem, da ste videli njihov oglas v Ameriški Domovini!

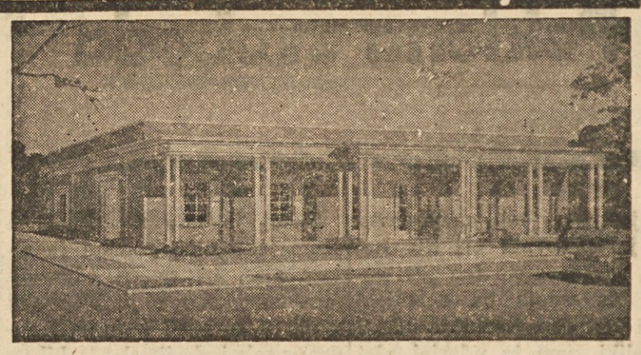

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd. KEnmore 1-6300 — 1053 East 62nd Street HEnderson 1-2088

Grdina trgovina s pohištvom — 15301 Waterloo Road KEnmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

.....

Moj novi naslov: .....

.....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

NAROČITE SVOJIM DOBRIM OČETOM

AMERIŠKO DOMOVINO

KOT DARILO ZA

Očetovski dan

dne 18. junija 1967

Naročite telefonično: 431-0628

Naročite pismeno:

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošiljate Ameriško Domovino kot moje darilo za Očetovski dan na sledeči naslov:

.....

.....

.....

Za to darilo pošiljam znesek $.....

Moje ime in naslov: .....

.....

V blag spomin

TRINAJSTE OBLETNICE SMRTI NEPOZABNE SOPROGE MATERE IN STARE MATERE

Leopoldina Terpin

ki je zatisnila svoje trudne oči v noči 14. junija 1954

Kruta smrt je pokosila
cvet življenja v svoj plen,
hladna zemlja pa pokrila
je srce v večni sen.

Ljubi Bog je za trpljenje
k sebi jo pozval v raj,
božja milost jo objemlje;
večna luč ji sveti naj!

Prosi, da bi se združili
vsi ob koncu naših dni
in s teboj se veselili
v raju tam nad zvezdami!

Žalujoči:

ERNEST, soprog
ALEXANDER, sin
VERA, snaha
DONALD, LINDA, ROBERT vnuki

Cleveland, O., 14. junija 1967.

FR. JAKLIČ:

Peklena svoboda

V jutru po tej zmagoslavni noči je cerkovnik pri Sv. Lenartu na Zgornjem Igu prvi zazapil, da vstaja na dolenjski strani beli dan. Tedaj je udaril na veliki zvon in udarjal plat počasi in slovesno: "Na noge, Ižanci! Ura je!"

In kmalu nato je bilo plat zvona po vseh cerkvah v dolini ter po cerkvah na gričih in hribih.

Vzdramila se je dolina in gora in vzdignilo se je vse, kar je bilo zmožno udariti.

Tedaj pa, ko je že zvonilo po vseh cerkvah ižanske fare in še čez, koder so vedeli za zaroto, je farni zvon molčal in ljudje so se spraševali: "Ali je farni mežnar zaspal? Ali drži z graščino? Naj ga strela!"

Na splošno presenečenje pa se je razlegnil po Studencu čednikov rog, dasi ni bilo v gmajni nobene muljave in je bilo barje še požgano od mraza.

Čednik je pa trobil, trobil.

Takoj je bilo na Studencu vsem jasno, kaj pomeni čednikov glas, in so se odpravili prav tako, kakor bi jih bil zvabil zvon, in so vzeli čednika z rogom s seboj, da jim bo trobil po poti, koder bo korakala vojska s Studenca.

In dobre volje so bili, se smejali in grohotali, ko se je čednik napenjal, in so se izpraševali, kdo se je domislil čednika.

"Mi se pa postavimo!"

Tako so se bahali zarotniki s Studenca. Malnarček, ki jih je vodil, je bil pa še bolj ponosen, zkaj on je bil tisti, ki je spravil čednika pokonci, ker mu je prišel cerkovnik povedat, da ne more v zvonik, ker ga straži vojak in mu grozi z bodalom. Jezen je bil zaradi tega, ker ni vedel, kako bi sklical sosede, a tedaj se mu je zasvetilo, da je ukazal: "Naj pa čednik zatrobi!"

In tako je šla vojska s Studenca za čednikom in to je bilo drugim tako všeč, da jim je bilo žal, ker niso tudi iz drugih vasi vzeli čednikov s seboj. Samo oni s Pijave gorice, ki imajo sv. Judeža za patrona, ki se že takrat niso dali onim s Studenca pod noge, so privedli svojega čednika s seboj, ko so slišali znani rog s Studenca.

Ko so le-ti s Studenca trčili z onimi s Pijave gorice v Okljuki skupaj, je pa rekel Tone Krivanoga, ki je bil pri Malnarčku prenočil in je šel sedaj z onimi od fare:

"Ni pes, da bi se Turjak sedaj ne razvalil. Okoli Jerihe so samo trobili, pa je šlo zidovje v drobno, mi pa imamo rogove in krampe s seboj. Tudi Turjak mora iti vsaksebi! Dol z njim!"

"Glavo ali pa urbar!" je odgovorila vojska.

Urbar je imel vsakdo na jeziku, v srcu je imel pa salo. Salo mora dobiti, da bo žena zadovoljna, obleko za otroke ali vsaj čevlje, pisker iz porcelana ali vsaj še kaj od sto drugih dobrot, ki so nakopičene v turjaškem gradu. Vsak je samo to Boga prosil, da bi bil prvi v gradu.

Morda se bo že v Namršlju kaj dobilo. Pa tam nimajo Bog ve kaj, ko je bajta majhna in Pem tako skop, da še sebi ni nikdar nič privoščil.

"Na Turjak! Tam imajo!"

Te misli so privzdigovale vse, ki so imeli korake usmerjene proti Turjaku in so nosili na ramah krampe, vile, cepine in sekire.

Ko je kmečka vojska dospela do Podrebra, so jo Želimeljci pozdravili z vriskanjem.

"Glavo ali pa urbar!" so jim odgovorili Ižanci in krenili proti Namršlju. Toda Želimeljci jih niso spremili. Smejali so se jim in si pritrjevali, češ, kako prav smo naredili. V ranem jutru so namreč gradiček že sami oplenili in urbarje zažgali.

"Hudirja, kar brez nas! Pa vse do zidu!" so se srtinili Ižanci, ko so se vračali praznih rok.

"Vsaj toliko pravice imamo v Namršlju kakor Ižanci. Ali ste vi nas kaj vabili na Ig?"

Skoraj bi se bili spoprijeli, da ni prav tedaj završelo po hribih. Po vseh stezah so drli hribovci navzdol. Vihteli so težke okovanke nad glavami in bliskali z očmi na vse strani. Najbolj divji so bili Škriljani, ki jih je vodil Glavanov Janez, sam srdit, da je kar pihal.

"Kako si opravil?" ga je pozdravil Tone Krivanoga.

"Nocoj smo jazbino na Preseki razpotegnili in požgali, jazbec nam je pa ušel," je povedal Janez in zaškripal z zobmi.

"Če ti je sedaj, ti ne uide drugič, Janez. — Sedaj pa," se je obrnil Krivanoga do vojske, "čedniki naprej! Na Turjak!"

Zatrobili so rogovi, bobnarji so tolki takt na prazne banke in na škafe, da je šlo kakor pri vojakih: ena, dve! Vmes pa je šlo med vojsko gor in dol: "Glavo ali pa urbar! Vse dol! Tlaka in desetina je preč, ne bo nas drla graščina več!"

Potoma so pritiskali še zmerom novi puntarji od vseh strani. Za vsakim grmom ob cesti so čakali, na križpotih je bila glava pri glavi. Z Gradišča, z Vrha, z Rogatca so prišli, pa so prilezli od Ščurkov, z Visokega so pridrli, iz Zapotoka so vsi pridrevili, tako da so Ižanci že kar godrnjali, da jih je preveč, da ne bo kaj deliti na toliko glav. Mimo Zalogarja so kar šli; malokateri je stopil noter, da ga je sunil merico ali dve. Plačal pa nobeden ni nič, je pravil kesneje Zalogar, vsak je rekel: Bom plačal nazaj grede. Tako je Zalogar tržil tisti dan, iztržil pa nič. Ustavili so se šele pri Matičku pod Turjakom.

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

TYPIST

MUST BE GOOD

TELEPHONE WORK AND VARIETY OF DUTIES IN SALES DEPARTMENT OF

HINCKLEY & SCHMITT THE WATER COMPANY

SALARY OPEN PAID WEEKLY

FREE COMPANY BENEFITS

Convenient to Ravenwood "L" — Near Mart

Please Call for Interview MISS PAUL SU 7-6540

(118)

SWITCHBOARD - RECEPTION

TELEPHONE WORK FOR HINCKLEY & SCHMITT THE WATER COMPANY

Learn switchboard on the job. No typing required, but pleasant voice, ability to deal pleasantly with people on the telephone, a necessity.

SALARY $350 PER MONTH PAID WEEKLY

FREE COMPANY BENEFITS

Convenient to Ravenwood "L" — Near Mart

Please Call For Interview — Miss Paul SU 7-6540

(118)

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

Electrical and Instrumentation

DESIGNERS DRAFTSMEN DETAILERS

All Categories Structural Designers and Engineers With Heavy Industry Experience

Write, Wire or Call Mr. M. D. GIALAMES or Mr. D. R. TEYSSIER
Telephone: 412—561-6886

OBENCHAIN CORP.

1738 N. HIGHLAND ROAD, PITTSBURGH, PENNA. 15228
OBENCHAIN CALUMET CORP. 6911 W. Chicago Ave., Gary, Indiana 46406 — Tel.: 219—949-2331 — Mr. C. T. Balmer

OBENCHAIN CALUMET CORP. OF MICHIGAN 12830 Sibley Rd., Riverview, Michigan 48192 — Tel.: 313—285-4510 — Mr. T. H. Clauss

(116)

$25,000 NAGRADE bo plačala The Cleveland Electric Illuminating Company

vsaki osebi za informacije, vodeče do aretacije in obsodbe oseb, ki z eksplozivi zlobno uničujejo izolatorje na električnih daljnovodih v sledečih naseljih:

1. Glenwillow Village, Cochran Road, obešenih na stolpih 5022 in 5023. (Na ali okrog 1. junija 1967.)
2. North Olmsted, Westminester Road in Bretton Ridge Drive, obešenih na stolpih 3044 in 3045. (Na ali okrog 7. junija 1967.)

ali za vsaki drugi slučaj zlobnega poškodovanja ali uničenja naprav električnih daljnovodov od The Cleveland Electric Illuminating Company z eksplozivi.

Ta ponudba velja do časa, ki ga bo objavila The Illuminating Company v tem časopisu.

Če take objave ne bi bilo, velja ta ponudba 60 dni po formalnem zaključku sedanje stavke proti The Illuminating Company, razen če bo podaljšana po tiskanem obvestilu.

Kličite: D. H. HAUSER: Telephone 623-1350, Extension 601.

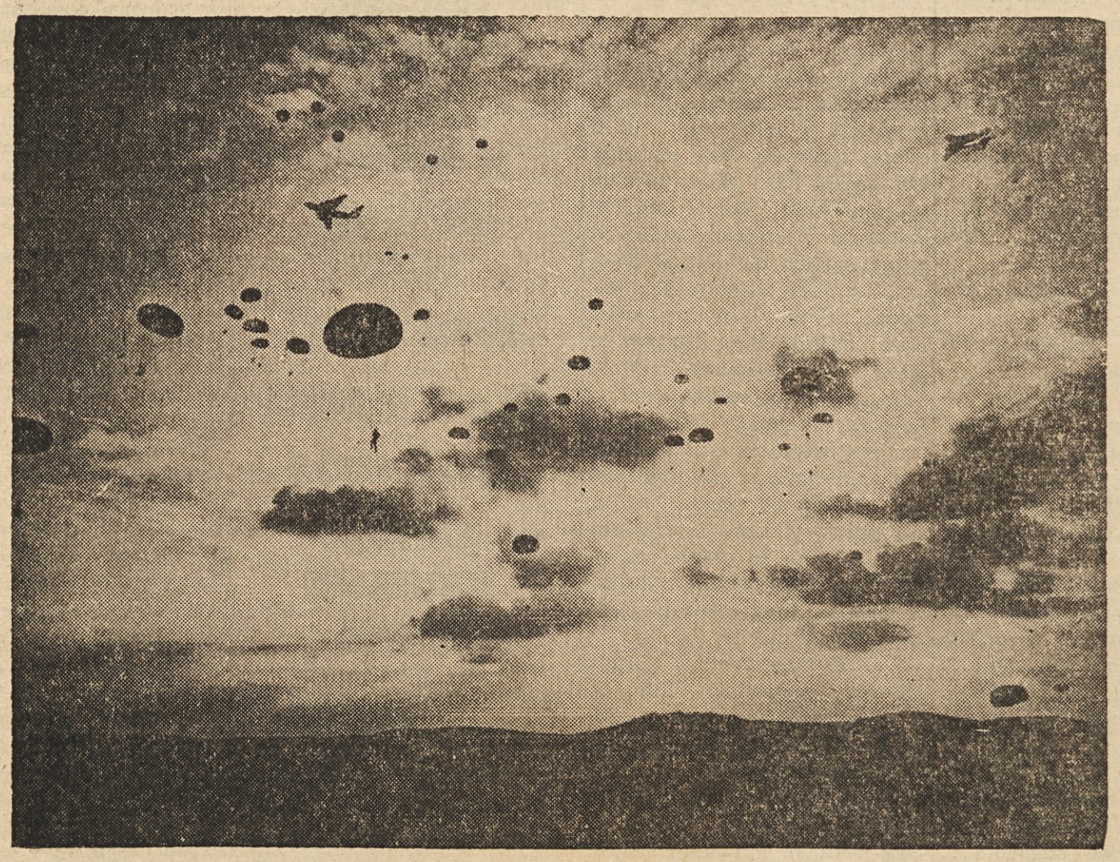

VAJE AMERIŠKE PADALSKE DIVIZIJE — Posnetek kaže odskok oddelka padalcev 82. ameriške padalske divizije na Portoriku. Pri tej vaji so prvič uporabili C-141 jet prevozna letala, med tem ko so preje uporabljali v ta namen le letala s propelerji.